

Ἦνε περασμένη ἡ ὥρα καὶ ἀπέχουεν πολὺ ἀπὸ τοῦ Πικαδιλλύ. Πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν.

Μίαν ἐρώτησιν μόνον.

— Προσεβλήθητέ ποτε, ἐκινδυνεύσατε κ. Μῶσερ;

— Ναι, ἄπαξ μόνον, ἀπεκρίθη.

Ἐπειτα δὲ προσέθηκεν ἀμείως μειδιῶν·

— Ἄλλ' εἰς τοὺς Παρισίους. Εἶχον εἰσελθεῖν μὲ Ἀγγλον τινα φίλον μου εἰς τὸν χορὸν τοῦ Vieux-Chêne. Παρ' ὀλίγον μᾶς ἐφόνεον, διότι μᾶς ἐξέλαβον ἀντ' ἄλλων.

— Ἄνευ κινδύνου λοιπὸν δύναται τις νὰ διέλθῃ διὰ τῶν ὁδῶν, δι' ὧν διήλθομεν;

— Μαζί μου, μάλιστα. Μόνος, εἶνε πιθανὸν ὅτι δὲν θὰ ἐξήρχεσθε ζῶν, θὰ ἐξηρτάτο ἡ ζωὴ σας ἐξ οὐδὲ ποτε τυχαίου συμβάντος!

Εὐχαριστήσαμεν τοὺς ὁδηγούς μας, ἀνέβημεν εἰς μίαν ἄμαξαν καὶ ἐπανήλθομεν εἰς Saint-James. Πᾶσαι αἱ λέσχει ἦσαν κατάφωτοι καὶ τὰ ἐρυθρὰ μετὰξίνα παραπετάσματά των μὲ ἔκαμον νὰ συλλογίζωμαι τὴν ἀπαισίαν ἀντίθεσιν τῶν λαδωμένων χαρτίων τοῦ White Chapel· κατάλυμα· 4 δηνάρια.

[Jules Claretie].

Σ. Κ. Σ.

Ο ΕΛΕΦΑΣ ΕΝ ΙΝΔΙΚΗ

[Ἐκ τοῦ νεωτάτου συγγράμματος τοῦ κ. Louis Jacolliot «Récits de voyage»]

Με ἠρώτα ἡμέραν τινα φίλος τις, τί περιεργώτατον εἶδον εἰς τὰ ταξειδιὰ μου.

— Ἐλέφαντας ἀπεκρίθη.

— ὦ, εἶπεν ἐκεῖνος, ἐλέφαντας! παντοῦ εὐρίσκει τις ἐλέφαντας· ἔπειτα δὲ προσέθηκε σκώπτων ὡς οἱ Παρισίνοί, ἀπήντησα δύο ἕως τρεῖς ἐλέφαντας εἰς τὰς λεωφόρους τῶν Παρισίων· εἶναι ὅμως ἀληθές ὅτι ὠδηγοῦντο εἰς τὸ ἵπποδρόμιον.

Ὅχι, δὲν εὐρίσκει τις παντοῦ ἐλέφαντα. Τὸ δυστυχές ἐκεῖνο ζῶον, τὸ ὁποῖον σύρουσιν ὀπισθεν τῆς ἀμάξης καὶ ἐπιδεικνύουσιν εἰς πανηγύρεις μετὰ συνοδίας τίγρεων, λεόντων καὶ θωῶν, δὲν εἶναι πλέον ἐλέφας. Ἴδετε τὸν σκυθρωπὸν καὶ κατηφῆ αὐτοῦ ὀφθαλμόν. Ὅταν ὁ ὑπρέτης τῶν προσφέρῃ τὸ πρόγευμα καὶ ἐκπωματίζεται ἡ φιάλη, ὁ δὲ ὁδηγὸς κροτῇ τὸ μαστίγιον, ὁ ἐλέφας ἐνθυμεῖται τὰ μεγάλα δάση καὶ τὰς μεγάλας λίμνας, ὅπου διήλθε τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, βλέπει τοὺς μεμακρυσμένους ἐκεῖνους ὀρίζοντας, εἰς τὸ ἄκρον τῶν ὁποίων εἶναι ὁ ὠκεανὸς ἡ ὠραία κυανὰ ὄρη, τὰς εὐρείας ἐκεῖνας πεδιάδας εἰς τὰς ὁποίας τὸ χόρτον ἦτο τόσον ὑψηλόν, ὥστε ἐφθανε μέχρι τοῦ στόματός του, καὶ ἔδοσκεν ἐν πάσῃ ἀναπαύσει· ἐνθυμεῖται τὸν μυροβόλον ἐκεῖνον ἑσπερινὸν ἄνεμον, ζωογονοῦντα τοὺς ἰσχυροὺς αὐτοῦ πνεύμονας· ἐνεθυμεῖτο τὰς θπώρας, τὰς ὁποίας ἐδρεπε σείων τὰ δένδρα,

ἐνεθυμεῖτο τέλος πάντων ὅλα ὅσα ἠγάπα καὶ δὲν θὰ ἐπανίδῃ πλέον.

Ἡμέραν τινα συνελήφθη διὰ παγίδος· ἐπωλήθη ὑπὸ τοῦ ἀγαπῶντος αὐτὸν κυρίου εἰς ξένον τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν εὐπειθῶς μὴ πιστεύων ὅτι θὰ ἀπατήσωσιν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον οὐδεμία ἀνθρώπινος δύναμις δύναται ν' ἀναγκάσῃ ἀνθίσταμενον. Ἐπεβιάσθη ἐπὶ ἀτμοπλοίου καὶ ἐγένετο δούλος, ὑπρέτης, τοῦ ἀπαγαγόντος αὐτόν. Πλήρης ἀφοσιώσεως καὶ ἀγαθότητος· υἰοθέτησε τὴν νέαν οἰκογένειαν, εἶναι εὐθυμὸς ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, φέρεται δὲ καλῶς πρὸς τὸν ὑπρέτην, ὅστις ὑπηρετῶν τρώγει αὐτοῦ τὰς καλλίστας ὀπώρας.

Ἄλλὰ τὸ ἐσπέρας, ὅταν ἦναι μόνος εἰς τὸν κλωβόν, ὃν δύναται νὰ κατασυντρίψῃ δι' ἐνὸς κτυπήματος, ἀν ἤθελε νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, κλαίει ὁ δυστυχὴς κολοσσός, ἐνθυμοῦμενος τὴν ἀκτὴν τοῦ Κορομανδῆλ καὶ τὴν νῆσον τοῦ Μαναάρ, ὅπου ἐλούετο εὖς ὧν· κλαίει διότι μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει ἐξηντλημένος καὶ φθισίων ἐν κλίματι, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ζήσῃ, ἐνῶ ὁ πρόγονος αὐτοῦ, δις ἑκατοντούτης, ζῆ ἐτι πλήρης δυνάμεως καὶ ὑγείας εἰς τὰ δάση τῆς Κεϋλάνης καὶ τοῦ Ἰνδοστάν.

Ὅσοι παρίστασθε εἰς τὴν ἀγωνίαν ταύτην, τὴν διακοῦσιν δέκα ἕως δεκαπέντε ἔτη, ἐστοχάσθητέ ποτε τί πάσχει ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν θάνατον ὁ νοήμων αὐτὸς γίγας, ὅστις σκέπτεται, ἐνθυμεῖται, ἀγαπᾷ καὶ ποθεῖ;

Γνωρίζετε ὅτι εἰς τὴν πατρίδα του ζῆ τρεῖς αἰῶνας, ὅτι ἡ φύσις ἐπροίκισεν αὐτὸν δι' ὑγείας ἴσης πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸ ἀνάστημά του καὶ διὰ νοημοσύνης, ἧς μόνη ἡ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὑπερτέρα; Φαντάζεσθε ὁποίας ἠθικὰς λύπας καὶ φυσικὰς βασάνους ὑφίσταται ὅπως ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν καταστραφῇ ἡ ἰσχυρὰ αὐτῆ μηχανή;

Ἡμέραν τινα ἀποθνήσκει ὁ ἐλέφας, ὁ πιστὸς οὗτος ὑπρέτης καὶ φίλος, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ἐκδίκησιν.

Ὅχι, τὸ δυστυχές τοῦτο ζῶον, τὸ παλαιὸν πρὸς τὸν θάνατον καὶ τὰς ἀναμνήσεις δὲν εἶναι ἐλέφας.

Ἴνα ἰδῆτε ἐλέφαντα ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ δυνάμει καὶ τῇ νοήμονι μεγαλοπρεπείᾳ, πρέπει νὰ υπάγητε εἰς τὰς ἄχθας τῆς λίμνης Κανδελλέ, ἢ εἰς τὰς σιερὰς κοιλάδας τῆς κορυφῆς Ἀδάμ.

Εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ νὰ ἰδῇ τις ἐν Κεϋλάνῃ, πῶς ὁ ἐλέφας ἐκτελεῖ λαμπρῶς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις καὶ πληροῖ ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ κυρίου αὐτοῦ· μεταβαλλόμενος ἐκάστοτε εἰς ἀχθοφόρον, ζυλοκόπον, θειριστήν, ὑπακούει εἰς ἐν νεῦμα, εἰς μίαν λέξιν, ἄριστα κατανοῶν τὰς λαμβανόμενας διαταγὰς. Ταῦτα πάντα εἶναι ἀναμφισβήτητα.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κεϋλάνης μετεχειρίζοντο ἄλλοτε τοὺς ἐλέφαντας ἐν τοῖς πολέμοις, καθ' οὓς εἶχον θαυμαστὴν δεξιότητα· ἡ ἱστορία δὲ αὐτῆς

εἶναι πλήρης ἀγώνων καὶ μαχῶν, καθ' ἃς οἱ ἐλέφαντες ἐπολέμουν ἐν τοῖς πρώτοις. ἐδοξάσθησαν δὲ προτιμῶντες νὰ ἀλληλοκτονήσωσιν ἢ ὑποχωρήσωσι. Οἱ Πορτογάλλοι οἱ πρώτοι θεμελιώσαντες ἐν Κεϋλάνη ἀποικίαν, κατετροπώθησαν ὀλοσχερῶς, ὡσάκις ἠθέλησαν νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν νῆσον, ὑπὸ στρατιᾶς ἐλεφάντων ὁρμῶντων καθ' αὐτῶν χωρὶς νὰ φοβηθῶσι τὰ φονικά των ὄπλα.

Ἐλέφας διακριθεὶς ἐπὶ ἀνδρεία ἐκαλύπτετο διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, φονευόμενος δὲ ἐθάπτετο διὰ λαμπρᾶς τελετῆς, τὸ δὲ σῶμα ἐκαίετο ἐπὶ πυρῶς.

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς τῆς Κεϋλάνης οἱ πολεμικοὶ ἐλέφαντες ἦσαν διηρημένοι εἰς λόχους καὶ στρατιωτικὰ σώματα, ἔχοντες ἀρχηγούς, ὧν ἀνεγνώριζον τὰ διακριτικὰ σημεῖα καὶ οὐς ἤκουον πιστῶς.

Ὅσοι ἀπιστοῦσι πρὸς ταῦτα, ἄς ἐνθυμηθῶσιν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκηθησαν ἐν Ἡρακλείᾳ ὑπὸ Πύρρου βασιλέως τῆς Ἡπείρου, ὅστις ἐνίκησε κυρίως τῇ βοήθειᾳ σώματος ἐλεφάντων ἐξησκημένων, προσβαλλόντων δὲ τοὺς στρατιώτας τοῦ Σκιπίωνος ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ.

Εἰρηνικώτερος ἦδη ὁ ἐλέφας ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα του μετ' ἴσου ζήλου καὶ νοημοσύνης. Ἐχὼν ἕκτακτον ἰσχύον, μόνον διὰ τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς σκέψεως δύναται νὰ ὀδηγηθῆ. Τί δύναται ἢ βία ἐπὶ ζῶον, δυναμένου νὰ καταθραύσῃ δι' ἐνὸς κτυπήματος τοῦ ὄμου ἀλύσεις, στύλους, φραγμοὺς καὶ τοίχους, ζῶον τὸ ὅποιον δύναται νὰ κατασυντρίψῃ τίγριν ἢ ρινόκερων δι' ἐνὸς κτυπήματος τῆς προβοσκίδος;

Ἐν τούτοις ἡ ἀνατροφή τοῦ ἐλεφάντος εἶναι εὐκόλος. Ἐντὸς ὀλίγου ἔννοσι τὴν γλώσσαν, ἣν μεταχειρίζεται μὲς πρὸς αὐτόν, ἐκτελεῖ δὲ τὰς διδομένας διαταγὰς μετὰ δεξιότητος καὶ ταχύτητος ἕξιοθαυμάστου.

Ἀκολουθήσατε καθ' ὁδὸν ἐλέφαντα ὀδηγούμενον ὑπὸ τοῦ Ἰνδοῦ του. Ὁδεύουσιν ἕως μακρὰν ὁδὸν ἕως εἶναι ἱερός τις ἐλέφας ναοῦ, ὃν ὀδηγοῦσιν εἰς τὸν Γάγγην, ἵνα κομίσῃ τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν.

Πλησίασον· ἀκούεις τὸν Ἰνδὸν ὀμιλοῦντα πρὸς τὸν ἐλέφαντα, ὅστις προσηλθὼν ἐπ' αὐτόν τοὺς μικροὺς αὐτοῦ ὀφθαλμούς, τοὺς πλήρεις νοημοσύνης καὶ εὐφυΐας, κινῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ὡσεὶ πτέρυγας χρυσαλίδος τὰ μεγάλα ὦτα, δι' ὧν ἀερίζεται.

Ἀκούεις βεβαίως συνομιλίαν τινα ἰδιόρρυθμον, εἶδος μονολόγου, ὃν ὁ ἐλέφας διακόπτει ἐνίοτε διὰ φωνῶν, δεικνυσσῶν ὅτι ἐννοεῖ τὰ λεγόμενα.

— Λοιπὸν, Ἄντσαλῆ, λέγει ὁ Ἰνδὸς πρὸς τὸν ἐλέφαντα, δός μοι τὴν προβοσκίδα διὰ νὰ ἀναβῶ εἰς τὸν λαμῶν σου· εἶμαι κουρασμένος.

Ὁ ἐλέφας φέρει τὴν προβοσκίδα πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ ὀδηγοῦ.

— Δὲν θέλεις· ἐννοῶ τί τρέχει, προτιμᾶς νὰ εἶμαι πλησίον σου διὰ νὰ ὀμιλῶμεν. Δὲν ἔχεις ὅμως δίκαιον· συλλογίσου ὅτι βαδίζομεν ἀπὸ τὸ πρῶτον· ἀν δὲν ἦσαι εὐγενής, δὲν θὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν τῆς ὠραίας Νισδαλῦ, ἣν ἤρπασεν ὁ Βισχνοῦ, τὸ δὲ ἐσπέρας δὲν θὰ ἔχῃς οὔτε ζακχαριν, οὔτε ὄρυζαν.

Ὁ Ἄντσαλῆς, μὴ συγκινούμενος ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς ἱστορίας τῆς Νισδαλῦς, ἅμα ἤκουσε περὶ τῆς ζακχαρείως καὶ τῆς ὄρυζης, περὶ δύο φαγητῶν, ἅτινα λατρεύει, πράττει τὴν φωνήν, ἀναπτύσσει τὴν προβοσκίδα, ἐγείρει τὸν ὀδηγὸν καὶ καθίζει αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ὄρους.

— Σὲ ἀναγνωρίζω, λαίμαργε, τῷ λέγει ὁ Ἰνδός. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος νὰ σὲ ὀδηγῇ τις. Αἶ καλὰ, τώρα ποῦ ὑπάγεις; διότι βλέπεις ζακχαροκάλαμον δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείπῃς τὸν δρόμον σου.

Ὁ ἐλέφας σταματᾷ, κινεῖ τὴν προβοσκίδα, ἐπὶ τέλους κατορθώνει ὥστε ὁ ὀδηγὸς βλέπων τὴν θλιψίαν του, καταβαίνει, ἀγοράζει δέσμας τινὰς ζακχαροκάλαμου, ἄς ὁ ἐλέφας μασσᾷ, ἀνοίγων καὶ κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ ἦθος ἔχων εὐχαριστημένον.

Οἱ κόποι του δὲν ἐτελείωσαν· ἅμα παρακούη εἰς τι ἡ ἐνοχλήσῃ τὸν ὀδηγόν, οὗτος τῷ ἐνθυμίζει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὸ δῶρον, ὃ δὲ ἐλέφας ἵνα τὸν καθησυχάσῃ θωπεύει αὐτόν διὰ τῆς προβοσκίδος ἢ χάριν παιδιᾶς ἀφαιρεῖ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του.

Παρομοιάζω τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν ὀδηγόν πρὸς δύο παιδιὰ τὰ ὅποια περιπατοῦσι, γελῶσι, πηδῶσι, διαπληκτίζονται καὶ ἐπὶ τέλους μένουσι πάντοτε ἀγαθοὶ φίλοι. Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὸν εὐθυμον χαρακτῆρα τοῦ ζῶου τούτου, οὔτε τὰς θωπείας τὰς ὁποίας κάμνει εἰς τοὺς οἰκείους.

Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου του ὑπηρετῶν ὑπάρχουσι τινες, οὗς ἀγαπᾷ πολὺ καὶ ἄλλοι, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ. Καὶ ἡ ἀγάπη ὅμως καὶ τὸ μῦθος ἔχουσι τὸν λόγον των· ἀρχικὴ αἰτία εἶναι ἡ πρὸς αὐτὸν περιποίησις ἢ ἀδιαφορία.

Ὅσους ἀγαπᾷ περιποιεῖται διὰ παντὸς τρόπου· ἀν φέρωσι θάρος τι, ἀπαλλάττει αὐτούς· εὐρίσκων καθ' ὁδὸν τίθησιν ἐπὶ τῆς ράχης καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὸν οἶκον· ὑπακούει δὲ πάντοτε αὐτούς, καίτοι μὴ ἔχοντας δικαίωμα ἐπιταγῆς, τοῦτο δὲ εἶναι παραχώρησις μεγάλη τοῦ ἐλεφάντος, ἀριστα γινώσκοντος τίς ἔχει δικαίωμα προσταγῆς ἐπ' αὐτοῦ. Πολλάκις δὲ φέρει εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ δάσους, ἔνθα περιπατεῖ, ἄνηθ καὶ ὀπώρας.

Εἰς ἐκείνους δὲ, οἵτινες δὲν εἶναι ἀρεστοὶ τῷ ἐλεφάντι, κάμνει διαφόρους ἀστειότητας ἀνευ σπουδαιότητος, ἀλλὰ δυσαρέστους ἐνίοτε. Ρίπτει αὐτοὺς λ. χ. εἰς μικρὰς τινὰς λίμνας αἰ-

τινες χρησιμεύουσιν εἰς ἀρδουσίαν τῶν ὀρυζίωνων, ἢ πρῶγει τὸ πρόγευμά των ὅταν τὸ ὀρύζιον ᾖναι καλῶς ἐψημένον, καταβρέχει αὐτοὺς διὰ τῆς προβοσκίδος ἢ κινεῖ ἐναερίους κρατῶν αὐτοὺς ἀπρωρημένους ἐπὶ 4-5 λεπτά ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ὑποκαμίσου.

Βλέπων δὲ ἐξαίφνης τὸν κύριόν του κατὰ τινα τῶν ἀσκήσεων τούτων, ὑποκρίνεται τὸν ἀδιάφορον καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν κύριον θεωπεύων αὐτόν. Φοβούμενος τὴν ἐπίπληξιν, προσπαθεῖ νὰ καταπραυῖν τὴν καταγιγίδα διὰ τῆς εὐγενείας.

Ἐπάρχουσι πράγματα τινα, τὰ ὅποια οὐδεμίαν ἐπιδέχονται ἀμφιβολίαν· ὁ ἐλέφας ἐννοεῖ ὅ,τι αὐτῷ λέγεται, συναθροίζει τὰς ἰδέας του, σκέπτεται καὶ συγκρίνει, ἔχει δὲ μεγίστην μνήμην.

Παραδεχόμενος ὅλα ταῦτα, δὲν προβαίνομεν χρι τοῦ σημείου εἰς τὴν φθάνουσιν οἱ Ἴνδοι, καθ' οὓς ὁ ἐλέφας ἔχει ἴσῃν πρὸς τὸν ἄνθρωπον νοημοσύνην.

Τοῦτο βεβαίως εἶνε ὑπερβολικόν.

Ἐὰν μὴ παραδεχθῆ τις ὅτι ὁ ἐλέφας ἔχει αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα, ὅτι σκέπτεται, συγκρίνει τὰς ἰδέας του, ὅτι ἔχει κρίσιν, δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ὁ κολοσσὸς οὗτος, ὃν οὐδεμία ἀνθρώπινος δύναμις δύναται νὰ ἐξαναγκάσῃ, μεταβιβάζεται ἀπὸ οἰκογενεῖς εἰς οἰκογενεῖαν ἐπὶ τοὺς δύο αἰῶνας τοῦ βίου χωρὶς οὐδέποτε νὰ θλάψῃ τινά, ἔστω καὶ παιδίον.

Ἀληθεύει ἡμῶς ὅτι αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τοῦ ζῴου τούτου (σχεδὸν ἀίσθάνομαι τύψιν συνειδητός ἀποκαλῶν ζῴον τὸν ἐλέφαντα) ἀμφισβητήθησαν μόνον ὑπὸ τῶν μὴ ἰδόντων αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεως.

Θὰ ἀναφέρω γεγονότα τινά, ἅτινα εἶδον καὶ τῶν ὁποίων δύναμις νὰ βεβαιώσω τὴν ἀλήθειαν. Ἐκλέγω δὲ τὰ ἥττον παραδόξα, διότι δὲν θέλω νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς ἐμὲ τὸ λεχθὲν περὶ τοῦ μακρόθεν ἐπανερχομένου περιγητοῦ.

Πλησίον τοῦ Πονδιχερῦ ὑπάρχει περίφημος ναὸς Ἰνδικός, εἰς τὸν ὁποῖον προσέρχονται περὶ τὰς 5-6,000 προσκυνητῶν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἰνδικῆς κατὰ τὰς ἀγίας ἐορτὰς τοῦ Μαῦου. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ὑπάρχουσιν ἱεροὶ τινες ἐλέφαντες μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐλέφας (éléphant quôteur).

Ὁ ἐλέφας οὗτος μετὰ τοῦ ὀδηγοῦ δις τῆς ἐβδομάδος ὑπάγει πρὸς αἰτησίαν βοηθειῶν ὑπὸ τῶν βραχμάνων εἰς τὰ διάφορα περὶξ χωρία καὶ εἰς τὸ Πονδιχερῦ. Προσάκεις ἐνῶ ὑπὸ τὴν σκιάδα ἐν τῇ πρώτῃ ὀροφῇ τῆς οἰκίας ἐργαζόμεν, ὁ ἐλέφας διήλθε καὶ ἐγείρας διὰ τῆς προβοσκίδος τὰ κινητὰ παραπετάσματα τῆς σκιάδος ἐξητήσατο νομισμάτιον, ὅπερ κρατούμενον ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῇ χειρὶ ὠσφραίνετο ἐκεῖνος ἐν ἀποσάσει δέκα ἐκατοστῶν τοῦ μέτρου!

Πάντοτε ἔδιδον αὐτῷ νόμισμα διὰ τὸν ναόν,

δι' αὐτὸν δὲ ἄρτον ἐμβεβαπτισμένον εἰς τὸ ὑδρομέλι ὅπερ ἀγαπᾷ πολύ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἰ-μεθα στενοὶ φίλοι.

Ὁ ἐλέφας οὗτος πάντοτε μὲ ἐβλεπε φέροντα ἀτημέλητον ἐνδυμασίαν θερινὴν ἐξ ἐγγχωρίου μετὰξῆς διὰ τῶν μικρῶν στηλῶν τοῦ ἐξώστου τῆς σκιάδος.

Ἡμέραν τινὰ μετέβην ἐνεκεν ἀσχολίας εἰς Willenoor· ἔφθασα περὶ τὴν μεσημβρίαν· ὁ καύσων ᾖν ἀφόρητος, καθ' ὁδὸν ἢ ὑπὸ τὰς σκιάδας οὐδένα εἶδον, ὅλοι ἐκοιμῶντο.

Ἡ ἀμαξία μου εἶχε μείνει ἐν τῇ κυριωτέρῃ πλατείᾳ ὑπὸ τὴν δένδρον, ἐγὼ δὲ διευθύνομαι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος τοῦ χωρίου (Trasildar) ὅτε ἐξαίφνης ἐκ τοῦ ἀντικρου ναοῦ ἐξέρχεται καλπάζων τεράστιος μέλας ἐλέφας. Φθάνει μέχρις ἡμῶν· ἐν ριπῇ δὲ ὀφθαλμοῦ ἀνεγείρας με ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καὶ ἐπανῆλθε ταχύτατα εἰς τὸν ναόν. Διερχόμεθα τὸν πρῶτον περίβολον, ἔπειτα τὴν λίμνην τῶν λουτρῶν καὶ φθάνομεν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν ἐλεφάντων.

Ἐκεῖ μὲ καταβιβάζει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐν τῷ μέσῳ τῶν συντρόφων. Ἦν ὁ ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐλέφας, ὅστις μὲ ἀνεγνώρισεν. Ἐφώναξε καὶ ἔσσει τὴν προβοσκίδα καὶ ἐκτύπα τὰ ὦτα, οἱ δὲ λοιποὶ ἐλέφαντες βεβαίως ἐρμήνευον ἐπ' ἀγαθῶ τὰς ἐνδείξεις ταύτας. Ὅτε δὲ μετ' οὗ πολὺ ἤλθεν ὁ Trasildar μετὰ τινων βραχμάνων, ὅπως ἴδωσι τί συμβαίνει, εἶδόν με ἡσυχώτατον καὶ ἄφροντιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν γιγάντων ἐκείνων, θριαμβευτικῶς ὑποδεχομένων με.

— Περίεργον, μοι λέγει βραχμάν τις, οὐδέποτε εἶδον τοὺς ἐλέφαντας οὕτω φιλικῶς φερόμενους.

Ἐξήγησα τότε τὰ φιλοδομήματά μου πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐλέφαντα.

— Τώρα ἐννοῶ, ἀπεκρίθη ὁ βραχμάν, ὁ φίλος διηγῆθη ἤδη εἰς τοὺς συντρόφους τὰ περὶ τῶν φιλοδομημάτων, ἐκεῖνοι δὲ σὲ περιπαιοῦνται ὅπως ἐπιτύχωσι τὰ αὐτά.

— Εἶναι δυνατόν; ἠρώτησα μετ' ἀπιστίας.

— Ὡ βεβαίως· θέλεις νὰ δοκιμάσῃς; θές τὸν βραχίονα ὑπὸ τὴν προβοσκίδα τοῦ φίλου σου, νεύων αὐτῷ νὰ ἐξέλθῃτε. Ὅλοι θὰ ἔλθωσι μετὰ σοῦ· ἀκολούθει καὶ θὰ ἴδῃς ποῦ θὰ σὲ ὀδηγήσωσι.

Οὕτω καὶ ἐγένετο· ὁ ἐλέφας καὶ ἐγὼ ἀνεχωρήσαμεν πρῶτοι, οἱ ἐπίλοιποι ἐννέα ἐλέφαντες ἀμέσως ἠκολούθησαν μετὰ φωνῶν χαρᾶς. Διήλθομεν τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, μὲ ὀδήγησαν δὲ πρὸς ἐγγχώριον ἄρτοποιόν. Ἄν ἠγνόουν τὴν θαυμαστὴν νοημοσύνην τῶν ζῴων τούτων, βεβαίως θὰ ἐξεπληττόμην μεγάλως. Ἐννοεῖς ὅτι ἠγόρασα καὶ ἔδωκα εἰς ἕκαστον ἐλέφαντα ἄρτον καὶ τὴν ἀρέσκουσιν αὐτοῖς ἰλὺν τῆς ζαχαρώσεως.

Ὁ βραχμάν, μεθ' οὗ ὀμίλησα καὶ ὅστις ἦτο καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ναῷ τοῦ Wil-

lenoor, μοι διηγήθη ὅτι ἐνόησε ὁ ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἑλέφας διαφεύγων τὴν ἐπιτήρησιν μεταβαίνει εἰς Πονδιχεροῦ ἐξαιτούμενος συνδρομὰς ὑπὲρ ἑαυτοῦ· ὕστερον δὲ μεταβαίνει εἰς τὴν ἀγορὰν κενοὶ τὴν πλήρη τῶν συλλεχθέντων χρημάτων προβοσκίδα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ὀπωροπώλου καὶ τρώγει ζαχαροκάλαμον, ἀνανάσια, βανάνας, μάγγια καὶ ἴαγρα.

Ὁ ἑλέφας εὐκόλως ἐθίζεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν οἰασθῆποτε ἐργασίας· διὰ τοῦτο παραλείπει τὴν ἐξιστόρησιν τῶν περὶ τούτου γεγονότων, προτιμῶν νὰ ἐκθέσω συμβάν τι, ἐνδεικνύον ἀληθῆ σκέψιν τοῦ ἐλέφαντος, οὗτινος συμβάντος ὑπῆρξα μάρτυς αὐτόπτης.

Τὰ κτήνη ποτίζονται ἐν ταῖς οἰκίαις εἰς μεγάλη ἀρδάνια ξύλινα, ἅτινα πληροῦνται ὕδατος φραγετοῦ διὰ τινος ἀντλίας. Οὕτως ἀποφεύγουσι τὸ ἄτοπον τοῦ ποτίζειν τὰ ζῶα διὰ τοῦ στασίμου καὶ σεσηπότητος ὕδατος τῶν ὑδροστασιῶν.

Συνήθως ὁ ἑλέφας ἀντλεῖ τὸ ὕδωρ διὰ τῆς μηχανῆς ἐκάστην πρωίαν ἐπὶ μίαν ὥραν, ὅπως πληρώσῃ τὰ τερατώδη ἀρδάνια ἐξ ὧν πίνουνσι τὰ κτήνη. Γνωρίζων τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην οὐδεμίαν ἔχει ἀνάγκην διαταγῆς· ἐκάστην πρωίαν μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ὑπάγει εἰς τὴν θέσιν, ἀκριβῆς ὡς ὠρολόγιον ἐξυπνητήριον.

Ἡμέραν τινὰ εὐρισκόμην ἐν Τριχναπόλει παρὰ τινι ἐμπόρῳ φίλῳ μου, ἰδιοκτῆτῃ λαμπρᾶς ἐξοχικῆς ἐπαύλεως παρὰ τὴν πόλιν. Τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος ἀφυπνίσθη ὑπὸ τοῦ ὑπηρετοῦ διὰ τὸ λουτρόν. Διελθὼν τὴν αὐλὴν εἶδον μέγαν λευκὸν ἐλέφαντα ἀντλοῦντα ὕδωρ μελαγχολικῶς καὶ κλειόντα τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ τοῦ ῥεμβασιοῦ διασκεδάζοντα ἐκ τῆς ὀχληρᾶς ἐργασίας. Ἄμα ἰδὼν ἔχαιρέτισέ με κτυπῶν τὰ ὦτα, διότι κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο ἡμερῶν, ἃς διέμενον ἐκεῖ, εἶχον δώσει αὐτῷ πολλάκις γλυκίσματα, ἀλλ' ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν, μὴ θέλων νὰ ἐγκαταλίπῃ αὐτήν, πρὶν ἢ πληρώσῃ ὕδατος τὸ ἀρδάνιον.

Ἦτοιμαζόμεν νὰ ἀναχωρήσω μετὰ τινά θωπεύματα, ὅτε εἶδον ὅτι ὁ ἕτερος τῶν δύο κορμῶν δένδρου οἵτινες ὑπεστήριζον τὸ ἀρδάνιον ἔπεσε κατὰ γῆς, οὕτω δὲ ἐπειδὴ τὸ ἀρδάνιον ἐστηρίζετο ἐξ ἑνὸς μέρους δι' ἑνὸς κορμοῦ, τὸ ὕδωρ φθάνον εἰς τὴν κατωτέραν ἐπιφάνειαν ἔμελλε νὰ ἐκρέη.

Παρέμεινα ὅπως ἰδῶ τὸ ἀποθησόμενον. Ἄρα γε ὁ ἑλέφας, βλέπων τὸ ὕδωρ ἐκρέον ἐκ τοῦ κατωτέρου χεῖλους, ἤθελεν ἐγκαταλίπει τὴν ἐργασίαν νομίζων τετελεσμένην ἢ παρατηρῶν ὅτι ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τὸ ἀρδάνιον δὲν εἶναι πληρῆς ἤθελεν ἐξακολουθεῖ ἀντλῶν μέχρις ὅτου πληρωθῇ καὶ τὸ ἄλλο χεῖλος, τοῦθ' ὅπερ ἦν ἀδύνατον.

Μετ' οὐ πολὺ τὸ ὕδωρ ἤρξατο ἐκρέον ἐκ τοῦ

μέρους, ὅπερ οὐδὲν εἶχεν ὑποστήριγμα. Ὁ ἑλέφας ἰδὼν τοῦτο ἔδειξεν ἀνησυχίαν τινα, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἕτερον πλησιέστερον μέρος δὲν ἦτο πεπληρωμένον ἐξηκολούθησεν ἀντλῶν. Βλέπων ὅμως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκροῆς, ἐγκατέλιπε τὴν ἀντλίαν καὶ ἦλθεν ὅπως παρατηρήσῃ τὸ φαινόμενον τοῦ ὁποίου δὲν ἐνόησε τὸν λόγον. Τρὶς ἐπανῆλθε παρὰ τὴν ἀντλίαν καὶ πάλιν ἐγκατέλιπε παρατηρῶν τὸ ἀρδάνιον. Ἐβλεπον αὐτὸν μετὰ προσοχῆς, περίεργος ὢν περὶ τοῦ τέλους. Τότε ὁ ἑλέφας ἐκτύπησε τὰ ὦτα, σημεῖον ὅτι ἐνόησε τὸ συμβαῖνον.

Ἦσφράνθη ἐπ' ὀλίγον τὴν κορμὸν τοῦ δένδρου, ὅστις ἔκειτο κατὰ γῆς. Ἐνόμισα ὅτι ἔμελλε νὰ ἀνορθώσῃ δι' αὐτοῦ τὸ ἀρδάνιον. Ἀλλ' ὡς ἐνόησα τὴν προσοχὴν του ἀπέσπα οὐχὶ τὸ μέρος ἐξ οὗ ἔρρεε τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὸ μέρος τὸ ὁποῖον δὲν ἐπληροῦτο. Νόησας τὴν δυσχερείαν δὲν ἐβράδυνε νὰ εὔρῃ τὴν διόρθωσιν. Ἀνεγείρας διὰ τοῦ ποδὸς τὸ ἀρδάνιον, κατέρριψε τὸν δεῦτερον κορμὸν διὰ τῆς προβοσκίδος, ἔπειτα δὲ ἄφησε νὰ καταπέσῃ τὸ ἀρδάνιον, τὸ ὁποῖον φθάνον μέχρι τοῦ ἐδάφους καὶ ἀπὸ τῶν δύο μερῶν, ἐπληρώθη ὕδατος ὀλοκλήρον.

Εὐνοοῦμενοι τοῦ ἐλέφαντος εἶναι πανταχοῦ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παῖδια. Ὁραῖον θέαμα εἶναι τὸ τοῦ ἐλέφαντος, ὅταν ὀδηγῇ πρὸς περίπατον τὰ τέκνα τοῦ κυρίου. Οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει ἐκ τῶν ὄψεων καὶ τῶν θηρίων, οὔτε ἐκ τῶν λιμνῶν καὶ γαιανθρακωρυχείων· ὁ ἑλέφας εἶναι ἀγρυπνος ὡς ὁ ἐπιμελέστατος θεράπων. Βαδιίζει ἡσύχως, κανονίζων τὸ βῆμα πρὸς τὸ τῶν μικρῶν παιδίων, δρέπων ἄνθη καὶ ὀπώρας ἐκ τῶν δένδρων, ὑποκλέπτων δὲ καὶ ζαχαροκάλαμον. Ἐπὶ ἀπλῆ νευμάτι κόπτει κλάδους δένδρων διὰ τοὺς θέλοντας μαστίγια καὶ ράβδους. Πρέπει νὰ ἀκούῃ τις τὸν εὐθυμον ὄμιλον τῶν παιδίων φωνάζοντα τὸν Τόμυμ πανταχόθεν.

— Ἐγὼ, θέλω τὸ μάγγιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκεῖ ὑψηλὰ· ὁ Τόμυμ δρέπει αὐτὸ ἀμέσως.

— Ἐγὼ θέλω ἐκείνην τὴν χρυσαλίδα. Ὁ Τόμυμ πλησιάζει αὐτὴν ἡσύχως καὶ συλλαμβάνει εἰσπνέων τὸν ἀέρα διὰ τῆς προβοσκίδος.

— Ἐγὼ θέλω ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον ἄνθος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς λίμνης. Ὁ Τόμυμ εἰσέρχεται εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπως δρέψῃ τὸ ἄνθος.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ἐλαχίστου ἀγνώστου θορύβου ἢ ὅταν βλέπῃ ζῶα ἢ ὕαιναν, συναθροίζει ὅλα τὰ παῖδια μεταξὺ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς προβοσκίδος, μηκᾶται δὲ ὑπὸ θυμοῦ· δυστυχία δὲ εἰς τὸν δοκιμάσοντα νὰ ἀρπάσῃ παιδίον τι· ὅτι καὶ ἂν εἶναι τίγρις, λέων ἢ ἄνθρωπος συντρίβεται ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ.

Εἰς τὰς κοιλάδας τοῦ Γάγγου, χώραν πεδινὴν καὶ τελματώδη, κεκαλυμμένην ὑπὸ ὀρυζάνων καὶ ἥτις εἶναι ἀληθινὴ πατρίς τῆς βασιλικῆς τίγρεως τῆς Βεγγάλης, αἱ εἰριδῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ

ἐλέφαντος προστατεύοντος τὰς ἀγέλας ἢ τὰ τέκνα ἢ τοὺς θεράποντας τοῦ κυρίου, εἶναι καθημερινά.

Αἱ τίγρεις τοῦ εἴδους τούτου εἶναι τόσον ἀγριαί, ὥστε πάντοτε δέχονται τὸν ἀγῶνα, ἀν καὶ πάντοτε καταθραύονται ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ τρομεροῦ αὐτῶν ἀντιπάλου.

Ὅσον ἀμείλικτος εἶναι ὁ ἐλέφας πρὸς τὴν τίγριν, τὴν ἄρκτον, ἢ τὸν ρινόκερον τὰ ὅποια οὐδέποτε συγχωρεῖ, τοσοῦτον εἶναι γλυκύς καὶ ἀγαθὸς πρὸς τὰ ἀβλαβῆ ζῶα. Εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθώσῃ τις τὸν ἐλέφαντα νὰ πατήσῃ ἔντομον, ὅσῃν καὶ ἂν ἔχῃ ἐπ' αὐτὸν ἐξουσίαν.

Ὅλοι γνωρίζουσι τὰ μικρὰ ἐκεῖνα ἔντομα, τὰ ὅποια ὀνομάζονται «bêtes à bon Dieu» τὸ αὐτὸ εἶδος ἔντομων ὑπάρχει καὶ ἐν Ἰνδία, ἀλλὰ μείζον κατὰ τὸ μέγεθος.

Πολλάκις χάριν δοκιμῆς εἶδον νὰ λαμβάνωσιν ἐν τῶν ἔντομων τούτων καὶ νὰ θέτωσιν αὐτὸ ἐπὶ ὀμαλοῦ ἐδάφους π. γ. ἐπὶ τῶν πλακῶν αὐλῆς καὶ νὰ διατάσσωσι τὸν ἐλέφαντα νὰ πατήσῃ αὐτὸ διὰ τοῦ ποδός. Οὔτε ὁ ὀδηγός, οὔτε ὁ κύριος τοῦ ἐλέφαντος ἠδυνήθησάν ποτε νὰ τὸν ἐμποδίσωσι νὰ ἐγείρῃ τὸν πόδα ὑπὲρ τὸ ἔντομον οὐχὶ ὅπως βλάβῃ, ἀλλ' ὅπως προφυλάξῃ αὐτό. Ἐὰν τοῦναντίον παραγγείλῃς τὸν ἐλέφαντα νὰ σοὶ φέρῃ τὸ ἔντομον λαμβάνει αὐτὸ λεπτότατα διὰ τῆς ἄκρας τῆς προβοσκίδος καὶ σοὶ ἐγχειρίζει, χωρὶς νὰ θίξῃ κἀν αὐτοῦ τὰς πτέρυγας.

I. E.

ΕΟΡΤΑΙ ΕΝ ΝΑΝΣΥ

Ἡ εὐγνωμονοῦσα Γαλλία ἐτέλεσεν ἐσχάτως ἐν Νανσύ συγκινητικὴν ἑορτήν, τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ κλεινοῦ Θιέρσου. Ἐκ Παρισίων καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπέρρευσαν ὑπουργοί, γεροισιασταί, βουλευταί, δημοσιογράφοι καὶ πολλὰ χιλιάδες λαοῦ· ἡ ἑορτὴ αὕτη ἀπεδείχθη ἐθνικὴ ἐπίδειξις ὑπὲρ τῆς συντηρητικῆς δημοκρατίας, διέψευσε δὲ τὰς ἐλπίδας τῶν μοναρχικῶν, οἵτινες προσῆπον ὅτι οἱ δημοκρατικοὶ θὰ ἐξώκελλον εἰς ἐπιδείξεις ἐναντίον τῆς Γερμανίας. Ἐκ τῶν ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἐφημερίσι δημοσιευθεισῶν διεξοδικῶν περιγραφῶν ἐραυρίζομεθα τὰ ἐπόμενα: Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἤρξατο τῇ 2 Αὐγούστου (ἔ. ν.) καὶ ἔληξε τῇ 4 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Ἡ κυρία Θιέρσου ἐγένετο δεκτὴ ἐν Νανσύ μετὰ βασιλικῶν αὐτόχρημα τιμῶν.

Τῇ πρώτῃ τῆς 2 Αὐγούστου ἐγένετο γεωποικικὴ ἔκθεσις, μετὰ μεσημβρίαν δέ, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἵπποδρόμου, ἀνέγνωσεν ὁ σοφὸς καθηγητῆς κ. Bichat ἐπιστημονικὴν διατριβὴν του περὶ τοῦ ποταμοῦ Μοζέλα καὶ τῆς διευθύνσεως τῶν ὑδάτων αὐτοῦ. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξετελέσθησαν ἐν τῷ μεγάλῳ παραδείσῳ γυμναστικοὶ ἀγῶνες εἰς ὃν ἔλαβον μέρος πολλὰ μέλη τῶν διαφόρων ἐν Γαλλίᾳ γυμναστικῶν ἑται-

ριῶν. Τὴν ἐσπέραν ἡ πόλις ἦτο κατάφωτος.

Ἡ 3 Αὐγούστου ἦτο ὠρισμένη εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀνδριάντος. Ἀπὸ πρώτης διενεμήθησαν ἐλέη πρὸς τοὺς πτωχοὺς τῆς πόλεως. Τὴν 9 ὥραν π. μ. ὁ δήμαρχος τῆς Νανσύ προσέφερε τὸν οἶνον τῆς τιμῆς πρὸς τοὺς γυμναστάς. Τὴν 1 μ. μ. ὥραν, ἐν τῇ «Πλατεῖᾳ Στανισλάου» ἐγένετο ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἀνδριάντος. Ὁ κ. Νομπλὸς ἀρχαῖος βουλευτῆς τῆς Μοζέλης ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει τοῦ 1871 καὶ πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνδριάντος ἐπιτροπῆς, παραδίδει τῇ πόλει τὸν ἀνδριάντα ἀπαγγείλας κατὰλληλον λόγον. Ἀκολούθως ὠμίλησεν ὁ πρόεδρος τῆς Γερουσίας κ. Μαρτέλ καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν κ. Λεπέρ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς κυβερνήσεως. Εἶτα ὠμίλησεν ὁ δήμαρχος τῆς Νανσύ, μετὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ ὁποίου τὸ περικάλυμμα τοῦ ἀνδριάντος κατέπεσεν ἐν τῷ μέσῳ ἐνθουσιωδῶν ἐπευφημιῶν, πλεῖστοι δὲ στέφανοι κατετέθησαν ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων διαφόρων πόλεων, ἑταιριῶν καὶ σωματείων. Ὁ στέφανος τῆς πόλεως τοῦ Μὲτς ἦτο κεκαλυμμένος διὰ μαύρης σκέπης. Μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Ἰούλιος Σίμων, ὅστις ἐξέφρασε καὶ τὰς εὐχαριστήσεις τῆς κυρίας Θιέρσου, πρὸς τὴν πόλιν Νανσύ διὰ τὴν ἀνεγερσιν τοῦ ἀνδριάντος. Ἐπὶ τέλους ὁ κ. Λεγκουβὲ ἀνέγνω, μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτὸν τέχνης τῆς ἀπαγγελίας, ὠραῖον ποίημα. Μετὰ τὴν τελετὴν ταύτην διενεμήθησαν βραβεῖα εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας γυμναστάς, τὴν δὲ 6 ἐσπερινὴν ὥραν ἐδόθη μέγα συμπόσιον ἐν τῷ δημοφιλῆ τῆς πόλεως, καὶ ἐφωταγωγίθη ἡ πόλις.

Τὴν 4 Αὐγούστου ἐτελέσθησαν ἵππικοὶ ἀγῶνες.

Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. Ἰουλίου Σίμωνος ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα.

«Ὁ Θιέρσος ὑπῆρξε διὰ παντὸς εὐσταθὲς ὑπέρμαχος τῶν ἀναγκαιῶν ἐλευθεριῶν. Ὅτε εἶδε προσβαλλομένης τὰς πεποιθήσεις του, παρητήσατο τὴν δημοτικότητα καὶ ἀντέστη πρὸς τὸ ἔθνον αὐτοῦ κόμμα. Μέγαν ἀπέδειξεν αὐτὸν ἡ εὐστάθεια πρὸς τὰς γενναίας καὶ ἐλλόγους πεποιθήσεις του. Ἐσπούδασε νὰ προλάβῃ τὸν πόλεμον. Ἐπὶ δὲ τοῦ πολέμου ἐμόχθησεν ὑπὲρ τῆς Γαλλίας παρὰ τῇ Εὐρώπῃ. Ἀναβάς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐδέησε νὰ ὑποστῇ τρεῖς ἀγῶνας δεινούς, κατὰ τοῦ Δήμου, κατὰ τῶν πολεμίων, κατὰ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως. . . . Ἀλλὰ καὶ ἀποχωρήσας, ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν. Προσφῆτευσεν τὸν θρίαμβόν τῆς τρίτης δημοκρατίας. Τὰς προσφητείας του ἐδικαίωσαν ὁ Θεός, ἡ καθολικὴ ψηφοφορία καὶ ἡ σύνεσις τῆς Βουλῆς. Ναί· ἡ σωθεῖσα Γαλλία κατέχει διὰ παντὸς τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν, δημοκρατικὴν κυβέρνησιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ διανοεῖσθαι, διδάσκειν καὶ γράφειν. Ἡ δημοκρατία προέκυψεν ἐξ